

CZELADKA (74) *sb f*

e *jasne*; -ã- (68), -a- (2); -ã- : -a- *OpecŻyw* (2 : 2); *drugie a jasne*.

sg *N* czeládka (14). ◇ *G* czeládki (13). ◇ *D* czeládce (6). ◇ *A* czeládkę (19). ◇ *I* czeládką (16). ◇ *L* czeládce (4). ◇ *V* czeládko (1). ◇ *pl I* czeládkami (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII – XVIII w.

Dem. od „czeladz” w funkcji hipokorystycznej:

1. *Służba; słudzy, pachółkowie; domownicy; ludzie z najbliższego otoczenia; familia Calep; dornus PolAni* (73) : *FalZioł* V 66; *Abowim* y oni ludźye/ yáko Yádam/ Abel/ [...] *Efaias/ Daniel/* y ini z czeladkami fwemi bogá znáyac y wzywáyac/ [...] *ítawáli fy e ludem bożym KromRozm III* B4, A5v; *BielKom* D; *NAdobny* á káždemu pámięci godny iefth then *Dawidow Píalm/* á zwłafzczá gofpodarzowi/ kthory chce porządny być w czeladce fwoiey. *LubPs* X2v, Y5v; *KrowObr* 5, 62, 226v; *Poiáde* naprzod/ á opowiem Fáraonowi/ *Iz brácia moi/* y czeladká oycá mego [*fratres mei et domus patris mei*]/ ktorzy byli w ziemi Chánaneyfkiey/ przyecháli do mnie. *BibRadz Gen* 46/31; *RejAp* 186v; *Też* przypadáią ná cię rzeczy doczefne/ iáko iefť pocźciwe wychowánie ítanu twego/ dziatek twoich/ żonki/ y czeladki twoiey/ y inych doległóści twoich. *RejPos* 133v, 43, 124, 311v, 346v; *HistLan* A3v; *Tákci* fie twey miłóści widzi iż wieś wielka/ iż fie rozrodziłá czeladká. *RejZwierc* 39; *Bo* gdy przypadnie *Wiofná/* ázafz owo nie rofkofz z żonką/ s czeladką po fadkoch/ po ogrodkoch fobie chodzić/ ízczepkow názczepić/ drobne drzewká rozládzić *RejZwierc* 107, 27v, 106v, 110, 164; *WujJudConf* 212; *RejPosRozpr* c; *ModrzBaz* 36v; *iż* nie tylo iedná fektá z drugá woynę wiedzie: ále y w iednym do^{mv}/ inná fyn inná oćiec/ inná muž inná żoná/ mná czeladká prowadzi. *SkarJedn* 20; *Pobor* gofpodarze płácá zá fyny y czeladkę *SkarŻyw* 597, A2, A4v, 102, 283, 293; *ReszHoz* 126; *Calep* 407a; *Obaczyfz* pokoy w domu/ á czeladkę twoię *Karmiác/* vznafz wefołá wźędy dużę fwoię *GrabowSet* K4; *O* pomnożeniu wiáry/ o wychowánium dziatek/ o dobrym gofpodárftwie nád czeladką/ o poczynánium vmieránia. *SkarKaz* 419a; *Czeladko* miła pomagay mi nie tylo rádości/ ále y nabożeńftwá y wiáry y czći Pánu temu. *Tedy* wźyścy krzyknęli/ wierzym w tego *Meffyafzá* w ktorego ty wierzyfz. *SkarKaz* 422a,)(2, 81a, 421b [3 r.], 422a.

Szereg: »czeladka i (albo) dom(ek) (a. domownicy)« [*szyk* 2 : 2] (4): *Sczáfny* czlouyек dom y czelatka y kozde zebranye gdzye wkozdey wmaley y uyelkyey potrebye nyebyua ynřza pomocz yeno ta *marya* panna *PatKaz III* 125; á káždy páfterzu miey ná pyeczy to fwięte vpominánium Páná fwego/ iuz nie tylko páfterzu kościelny/ ále y thy páfterzu domku fwego/ álbo czeládki álbo poddáných fwoich/ gdyż do káżdego wołáią kto ma vcho fłuchay pilno. *RejAp* 18; *RAcz* miłóściwy *Boże/* rządzić y ípráwować dom moy/ fyny/ czeladkę/ y domowniki moię *LatHar* 629, 629.

W przen (8) : *OpecŻyw* 11v, 169v; *Pátrzayże* iey czeladki co to zá nią [*młodością*] chodzą/ *Wierz* mi iż y ci fwiátu niemáło záfzkodzą. *RejWiz* 40; *O* wyborna á znamienita okwitość *Xiák/* iako ie my zowiemy. *A* *Cicero* porządnie ie nazywa miłą a rofkofzną czeladką *KwiatKsiąż* H; *SkarJedn* 57; *A* iż człowiek fwiátu temu widomemu iefť pánem y gofpodarzem/ gdy fię z pánem źle dzíac będzie/ wźytko mu ítworzenie y czeladká iego boleści y ímutku pomagác ma *SkarKaz* 5a, 5a, 6a.

Przen: *Wierni* (14) : *A* wieczerza *Páńfka* pokármem/ ktorým *Pan Kryftus* czeladkę fwoię náfyca *RejPosWstaw* [143⁴]v; *SkarŻyw* 93, 597; *RAcz* weyźrzyć *Pánie/* prošimy cię/ ná ten lud y czeladkę

twoię/ dla ktorey chciał Pan nález Iezus Chryftus/ w ręce złośliwych być podány *LatHar* 54, 350, 352, 442, 630; *WysKaz* 14; oni są iako szafarze obrokow náleznych duchownych/ y wrzędnicy nád czeladką Páńfką. *SkarKaz* 43a; *SkarKazSej* 671b, 672b.

Wyrażenie: »gospodarz czeladki« (2): á yednák nye zá wśfytkimi/ ále zá lámym Pyotrem/ yáko zá gofpodarzem czeladki oney prośił/ áby nye vřtálá wyárá yego *KromRozm III* M7v, M6.

a. *O uczniach Chrystusa* (2) : GDy pán Iezus przyśfedł dnia iedné⁸⁰ do miałta Betanié/ Niewiałta Márta ijmiénem przyięła go wefelo w řwóy dóm ij s czeladką iego/ gotuiątz ijm tzo by iedli *OpecŻyw* 60, 71.

b. *O grupie wojska mającego nad sobą przelożonego* (1) : Owa kiedy poczęli rościęć fwe proporcze/ przyźzło kilká chłopow řkárzyć do Rotmiřtrza/ Pánie práwi/ thwoiá czeladká młóci w gumnie nález owies. *GórnDworz* R4v.

2. *Czeladnicy* (1) : yřzechmi się zwolili niny y na przifłe czafy nářze czeladkę thak iako się opisało rzędzicz y sprawowowacz [!] *ListRzeż w.* 46.

ZZa